

AKTUELNO: Svetski dan kontracepcije, 26. septembar 2025. god.

29.09.2025

Svetski dan kontracepcije se obeleÅ¾ava svake godine 26. septembra. Kampanja je pokrenuta 2007. godine na globalnom nivou, sa ciljem da se istakne vaÅ¾nost upotrebe razliÅitih metoda kontracepcije i odgovornog seksualnog ponaÅ¾anja tako da se omoguÅi svim seksualno aktivnim osobama, posebno mladima, informisan izbor o njihovom seksualnom i reproduktivnom zdravlju. Ovu kampanju podrÅ¾ava koalicija meÅunarodnih nevladinih organizacija, vladinih organizacija i struÅnih udruÅ¾enja koja se bave seksualnim i reproduktivnim zdravljem. Planiranje porodice omoguÅava pojedincima i parovima da planiraju i ostvare Å¾eljeni broj dece, da planiraju vreme njihovog raÅanja i razmak izmeÅu poroÅaja. Planiranje porodice je, takoÅe, pitanje seksualnih i reproduktivnih prava.

Svetska zdravstvena organizacija se zalaÅ¾e za promociju planiranja porodice i kontracepcije kreiranjem smernica zasnovanih na dokazima o bezbednosti i pruÅ¾anju usluga kontracepcije i obezbeÅivanju ljudskih prava u programima kontracepcije.

Globalno, procenjuje se da 874 miliona Å¾ena u reproduktivnom dobu (15â€“49 godina) koristi savremene metode kontracepcije, a 92 miliona tradicionalne metode kontracepcije. KoriÅenje kontracepcije sa jedne strane osnaÅ¾uje Å¾ene doprinoseÅi njihovom boljem socijalno-ekonomskom statusu i blagostanju, jer omoguÅava Å¾enama da nastave Åkolovanje i da se zaposle, dok sa druge strane pozitivno utiÅe na njihovo celokupno zdravlje i blagostanje.

U Republici Srbiji preteÅ¾no se primenjuju tradicionalne metode kontracepcije, a zbog njihove nedovoljne efikasnosti Åesta su suoÅavanja sa neÅ¾eljenom trudnoÅom i pribegavanje indukovanom abortusu.

Prema rezultatima poslednjeg istraÅ¾ivanja zdravlja stanovniÅtva Srbije, dve petine Å¾ena uzrasta od 15 do 49 godina (40,4%) koje su bile seksualno aktivne u posmatranom periodu koristile su neku savremenu metodu kontracepcije. Savremene metode kontracepcije su znaÅajno manje koristile Å¾ene sa niÅ¾im obrazovanjem i Å¾ene iz najsiriomaÅnjih domaÅinstava. U istoj dobnoj grupi Å¾ena, procenat Å¾ena koje su udate ili Å¾ive u vanbraÅnoj zajednici, a koje su koristile savremene metode kontracepcije, bio je manji i iznosio je 34,8%.

Tradicionalne metode kontracepcije je koristilo 17,1% Å¾ena uzrasta od 15 do 49 godina.

U literaturi se kao najÅeÅi razlozi za nekoriÅenje savremenih metoda kontracepcije navode zabrinutost zbog neÅ¾eljenih efekata i zablude o dugoroÅnim efektima na plodnost. Nekim Å¾enama moÅ¾e biti zabranjeno da koriste kontracepciju od strane muÅ¾a, partnera ili rodbine, neke mogu da se oseÅaju stigmatizovano zbog toga Åto Å¾ele da koriste kontracepciju, a neke ne znaju za kontracepciju, ne mogu da joj pristupe ili ne mogu da je priuÅte.